

Daan Heerma van Voss: 'De vergeting' Uitgeverij De Bezige Bij, Amsterdam 2013
ISBN 9789023477068. (Hersenaandoening/ Transient Global Amnesia (TGA)
ED/1) Zie ook: <http://www.debezigebij.nl> en <http://www.daanheermavanvoss.nl/>

Soort boek/Ziekte/Stijl:

Autobiografische roman waarin Daan Heerma van Voss beschrijft hoe hij op 16 januari wakker werd, niet meer wist wie hij was en hoe dat zijn leven beïnvloed heeft. De hersenaandoening, een Transient Global Amnesia (TGA) heeft slechts enkele uren geduurd en Heerma van Voss hield er geen blijvende schade aan over. De angst op een herhaling duurde echter maanden. In die maanden erna zocht hij naar informatie en deed ontdekkingen over wat hij precies heeft gehad. Die staan in dit boek beschreven. Boek van 280 pagina's geschreven met veel stijlvarianten en door de pers lovend ontvangen.

Over de schrijver:

Daan Heerma van Voss (1986) studeerde geschiedenis. Hij is interviewer, gespreksleider en schrijver. Hij schreef onder andere drie romans, stukken voor verscheidene websites en bladen als De Groene Amsterdammer, Vrij Nederland, Panache, Hard Gras, NRC, Next. Voor de interview-reeks *Het Decennium* ontving hij samen met Daniël van der Meer in 2012 De Tegel, de prijs voor het beste journalistieke werk van het jaar.

Korte Beschrijving:

Op 16 januari 2012 werd Daan Heerma van Voss wakker en wist niet meer wie hij was. Hij had een helse hoofdpijn. Het duurde een aantal uren voordat zijn geheugen, flarden van herinneringen, weer terugkwamen. Hij beschrijft hoe beangstigend dat was, vertelt over zijn paniek, hoe hij ging zoeken naar iets bekends, zich afvroeg waar hij was. Na een tijd stuurde hij een sms naar een van de namen in zijn telefoon; het bleek zijn beste vriend, Daniël te zijn die hem terugbelde en naar hem toe kwam. Heerma van Voss schrijft vervolgens over het verloop van de dag, hoe Daniël zaken bezigheden en mensen beschreef die hij niet meer kende en hem adviseerde de huisarts te waarschuwen. In de loop van de dag had Daan contact met zijn ouders en het ziekenhuis. Daar werd hij door diverse doctors onderzocht en onderging diverse onderzoeken. Steeds werd hem uitgelegd wat hij had en steeds vergat hij dat weer. Langzaam maar zeker kwam zijn geheugen terug. Toen hij 's avonds het ziekenhuis verliet, genezen verklaard, ging hij naar de kroeg waar hij vrienden zocht en herinneringen. Hij trof er onder andere Evelien, een vroegere liefde. Daarna schrijft Daan Heerma van Voss over herinneringen aan deze liefde en de pijn van herinneringen bij een verloren liefde. Dat weeft hij in het verhaal over wat hij ontdekte over het geheugen, zijn vergeten, de aard van de aandoening die hem trof. Hij had behoefte aan een verklaring, maar vond die niet echt. De TGA kon zowel

fysieke als mentale oorzaken hebben. Hij zocht onder andere wetenschappelijke stukken, citeert Oliver Sacks en onderzoeker Pantonini. Tussendoor schrijft hij over ideeën, overpeinzingen, literatuur, muziek, films. In vele taalvormen, van gewone zinnen tot lijstjes en verzen. Uiteindelijk kan hij deze periode afsluiten, is hij weer terug in zijn leven, vrij van obsessief zoeken naar verklaringen en liefdesverdriet.

Wat viel op:

De ziekte/aandoening ervaring van Daan Heerma van Voss duurt slecht een paar uur, maar heeft een grote impact op zijn leven daarna. In het boek gaat hij dan ook uitgebreid in op wat hij daarna doet: hij wil begrijpen wat hem is overkomen, maakt een studie naar het geheugen, en wat geheugenverlies doet. Daarbij spelen ook liefdesverdriet en herinneringen aan een liefde een grote rol spelen.

Citaten:

Pag. 13-14: ‘Van alle angstvragen die een rationeel mens zich in dergelijke omstandigheden zou kunnen stellen, is die naar de eindigheid van het vergeten de meest logische: zal ik me voor altijd zo voelen? Zal ik voor altijd vergeten hebben en vergeten zijn?’

Achteraf bezien kan ik met behoorlijke zekerheid zeggen dat ik mezelf die vraag niet heb gesteld. Hij kwam niet in me op. Op dat moment namelijk wist ik niet dat ik alles vergeten was, er was geen kennis waarvan ik dacht: die heb ik niet. In dat duister bevond zich alleen het gevoel dat hier iets niet klopt. Wat natuurlijk betekent: er is hier iets helemaal mis.’

Pag.52: ‘Mijn geheugen trilt nog na. Het huis, inmiddels weer bewoond, schudt nog. Ook in februari, een maand na het incident, wanneer ik in het dorpje Glimmen ben, zit de angst nog in mijn ogen en oren.(...) Ik ben in Glimmen om Rutger Kopland te interviewen. (...) De oude dichter, die zich breekbaar voortbeweegt, is openhartig. Hij vertelt me over het auto-ongeluk waarbij hij een groot deel van zijn geheugen is kwijtgeraakt. Over de periode van labiliteit die hierop gevolgd is. Over de gevolgen van gevolgen.’

Pag. 161-166: Op maandag 16 januari was ik tot mijn bloederige schande vergeten dat:

- (...)
- Ik in slogans dien te praten, anders is er niemand die me hoort!
- (...)
- Vaderlandsliefde folklore is geworden
- (...)

Pag.183: ‘Evelien F., haar naam trekt alles weer open, ik ben niets meer vergeten. Ze is de nietsvermoedende rattenvanger van mijn herinneringen. Ik ben de rattenman.’

Pag. 246: 'De dagen van overbelasting ten gevolge van mijn boekrelease zouden als fysiek belastend kunnen worden beschouwd, het feest dat nooit ophield, de scherven en het braaksel in de hek. Aan de andere kant: zulke dagen zijn er nu eenmaal. Als je geheugen het zou begeven iedere keer als het je teveel wordt, man, de stad zou een open inrichting zijn.'

Recensie/ Extra:

Zie ook: <http://www.daanheermavanvoss.nl/de-vergeting/>

'Na een beschrijving van deze eerste dag verliest Heerma van Voss zich in een chronologische bespiegeling over vergeten, herinneringen, de liefde en literatuur. Hij schrijft vlot en to the point: in de roman worden weinig uiterlijkheden beschreven. Hoe ziet Daniël er bijvoorbeeld uit? Of het huis van zijn ouders? In De Vergeting is het verhaal gestript van al deze informatie. Wat overblijft is filosofisch en poëtisch, maar tegelijkertijd openhartig en grappig.' – Cultuur Bewust.

'Allemaal echt gebeurd maar daar heb je dan wel literatuur bij nodig om er een kunstwerk van te maken. [...] Ik hou van boeken die me meenemen in een waar spiegelpaleis van hele en halve waarheden, verdubbelingen, rare reflecties en verdwijntrucs.' – Kees 't Hart, De Groene Amsterdammer.

- 'Niet de saillante details die op deze openhartigheid volgen, bepalen de toon van deze roman. Waar het om gaat is dat hij subtiel de kern van onze identiteit ontrafelt, die een perfecte afdruk is van hoe we het verleden herinneren, maar ook van de vergetelheid die datzelfde verleden in een dikke mist hult. Bevlogen verbindt hij die vertrouwelijkheid met een stilistische diversiteit: in de korte hoofdstukken rijgt hij de essayistische, lyrische, wetenschappelijke en persoonlijke fragmenten moeiteloos aaneen.' – Cutting Edge.

- 'Door de zoektocht naar de betekenis van herinneringen te koppelen aan bespiegelingen over literatuur overstijgt Heerma van Voss zijn eigen verhaal.' – Boek Magazine.

- 'Een zoektocht naar redenen om verder te leven: ben ik het leven wel waard? (en omgekeerd, een logisch gevolg: is het leven mij wel waard?) De vergeting (mug) grijpt hij aan om die odyssee (olifant) te legitimeren. (Had hij na afronding de naam Daan Heerma van Voss vervangen door, pakweg, Jozias Varnac: het was een totaal ander boek geworden.)' – A.H. J. Dautzenberg.